

A külső azonosítók tulajdonságai és ajánlás kezelésükre

Bevezetés

Az MTMT-ben külső azonosítókkal lehet ellátni az egyes forrás és idéző közleményeket is.

Az azonosítók használatának több célja, haszna van:

- A mű elérése, olvasása: azonosítóval és hivatkozással egy kattintással el lehet érni a közlemény teljes szövegét
- Ellenőrzés: Azonosítókkal el lehet érni a közlemény adatait külső, indexelő adatbázisokban, katalógusokban, ami segít a közlemény metaadatainak ellenőrzésében, érvényesítésében
- Értékelés: A külső adatbázisban történő indexelés a mű értékelésénél is felhasználható
- Duplumkeresés: Bizonyos azonosítók felhasználhatóak a duplumok azonosítására

Megjelenítés és nyomtatás

Az MTMT listázásában az “url” jelölőnégyzettel állítható az azonosítók megjelenítése a képernyőn.

A nyomtatásra készült listán megjeleníthetők vagy eltüntethetők az azonosítók.

Szerzők és adminisztrátorok szerepe

A szerzők a közlemények elérési adatait állíthatják be.

Az adminisztrátorok az elérési adatok beállítása mellett az azonosítók és a közlemény metaadatok ellenőrzésével érvényesíthetik azokat.

Azonosítók szerepe az érvényesítés és hitelesítés műveleteiben

Az érvényesítés és a hitelesítés képzett adminisztrátorok feladata, melyet személyi felelősséggel végeznek. Ezek a műveletek az MTMT-beli bibliográfiai adatok ellenőrzöttségét teszik beállíthatóvá.

Az érvényesítés más adatbázis adataihoz hasonlítással történhet, a hitelesítés a kézbevevett eredeti dokumentummal vagy a hiteles elektronikus dokumentummal való összehasonlítással történik.

Mindkét művelet az azonosítók segítségével történik.

A közlemény-adatok minőségellenőrzése után a hiánytalanul kitöltött metaadatokkal rendelkező rekordok zárolhatók, azért, hogy állapotukat véletlen beavatkozás ne változtassa meg.

Azonosítók típusai, jelölései (forrásközleményeknél)

Az MTMT-ben az azonosítókat csoportokban is lehet kezelni. A jelenleg használt csoportosítás:

1. DOI
2. Indexelő adatbázis
3. Kiadói adatbázis
4. Repozitóriumok
5. Könyvtári katalógus
6. Link
7. Egyéb

Olvashatóság/ elérhetőségi beállítások (forrásközleményeknél):

1. Gold - Kiadói honlapon vagy repozitóriumban szabadon olvasható
2. Green - Repozitóriumban szabadon olvasható
3. Restricted - Jogosultsággal olvasható
4. Closed - Nem olvasható
5. Embargo-r - Adott időpontig csak jogosultsággal olvasható
6. Embargo-c - Meghatározott időpont után olvasható
7. Pay - Díjfizetéssel olvasható

A program a linkeket használati értékük szerinti sorrendbe rendezi, előre sorolva a szabadon elérhető azonosítókat.

Javaslatok

1. Azonosítókat használati értékük szerint használjunk.
2. A túl sok azonosító a felhasználót megzavarhatja
Felesleges olyan azonosítót rögzíteni, aminek célja az olvasónak nem érthető.
Például nem érdemes sok repozitóriumi, vagy könyvtári katalógus azonosítót rögzíteni, amelyek olvashatósága/elérhetősége azonos.
3. Ajánlott azonosítók, sorrendben
 - a. DOI - Digital Object Identifier
Az elektronikus dokumentum tartós elérhetőségét biztosítja. Nincs minden fontos dokumentumnak DOI-ja, főleg a korábbi években készüteknek nincs.
 - b. Kiadói honlap vagy adatbázis azonosítója. Gyakran a DOI is oda mutat.
 - c. Repozitóriumi azonosító, elérési út.
Egyenértékű az előzőekkel, ha a megjelent közlemény elektronikus változatára mutat, kisebb használati értékű, ha az utolsó szerzői kéziratra mutat.
 - d. Indexelő adatbázisok
A szakmai indexelő adatbázisok gyakran minőségi szűrést biztosítanak, a közlemények tudománymentriai értékelésében adnak értékes segítséget.
 - i. Kiemelten ajánlott a Web of Science és társ-adatbázisainak és a Scopusnak azonosítóit feltüntetni, ezek biztosíthatják a közlemények adatainak és idézettségének értékelését is.
 - ii. Szűkebb szakmai indexelő adatbázisok azonosítói szakmai értékeléshez adnak segítséget, Példák: MatScinet, Psychinfo, Pubmed, ADS
 - iii. Egyes indexelő adatbázisok (például Pubmed, ADS) a szabad elérhetőségű változathoz is irányíthatja az olvasót.
 - e. Katalógusok azonosítói.
Hasznosak a metaadatok ellenőrzésében, könyvek, egyéb konferenciakötetek esetében az eredeti kiadvány eléréséhez, megismeréséhez

Összefoglalás

Az azonosítókat a tartalom elérési lehetőségei vagy értékelési hasznosságuk szerint használjuk. Redundáns azonosítók nem javítják az MTMT rekordok használhatóságát.